І Міжнародна науково-практична конференція

«КОНКУРЕНТОСИРОМОЖНІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА»

9 листопада 2018 року

Чернігів-2018

Міністерство освіти і науки України Інститут модернізації змісту освіти МОНУ Чернігівський національний технологічний університет (Україна)

Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених Чернігівського національного технологічного університету (Україна) ГО «Чернігів Європейський» (Україна) Гданський університет (Польща) Факультет аеронавтики, Кошицький технічний університет (Словаччина)

Національний інститут економічних досліджень (Грузія) Батумський навчальний університет навігації (Грузія) Бакинський слов'янський університет (Азербайджан) Інститут ім. д-ра філ. Яна-У. Сандала (Норвегія)

Ministry of Education and Science of Ukraine Institute of Education Content Modernization Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Scientific Council of students, PhD-students, doctorate students and young scientists of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)
NGO «Chernihiv European» (Ukraine)
University of Gdańsk (Poland)

Faculty of Aeronautics of the Technical University of Košice (Slovak Republic)

National Institute of Economic Research (Georgia) Batumi Navigation Teaching University (Georgia) Baku Slavic University (Azerbaijan) Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute (Norway)

І Міжнародна науково-практична конференція

«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА»

9 листопада 2018 року

Чернігів-2018

I International Research and Practice Conference

«COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION OF UKRANE IN THE CONDITIONS OF INFORMATION SOCIETY»

November 9, 2018

Chernihiv, 2018

УДК 378:339.137 К64

Конкурентоспроможність вищої освіти України в умовах інформаційного суспільства [Електронний ресурс] : **К64** збірник тез І Міжнародної науково-практичної конференції (м. Чернігів, 9 листопада 2018 р) / Чернігів. нац. технол. ун-т. – Текст. і граф. дані. – Чернігів, 2018. – 777 с. – Режим доступу : https://www.stu.cn.ua.

УДК 378:339.137

Збірник включає тези І Міжнародної науково-практичної конференції "Конкурентоспроможність вищої освіти України в умовах інформаційного суспільства". Тези об'єднані за науковими напрямами: модернізація системи вищої освіти в умовах становлення інформаційної економіки; інтернаціоналізація вищої освіти: тенденції та виклики; Формування професійних компетентностей у майбутніх фахівців в умовах інформаційного суспільства.

Публікація орієнтована на молодих вчених, освітян, аспірантів, студентів та фахівців, зацікавлених у модернізації вищої освіти.

Конференція включена до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки у 2018 році (додаток до листа Інституту модернізації змісту освіти 15.01.2018 № 22.1/10-67).

Конферецію проведено в рамках наукової роботи «Інтегрована модель конкурентоспроможної вищої освіти в Україні за концепцією Quadruple Helix» (державний реєстраційний № 0117U007258) у Чернігівському національному технологічному університеті.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова: **Шкарлет С.М.**, доктор економічних наук, професор, ректор Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Заступник голови: **Казимир В.В.**, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Співголови:

Гейчбаія Б., доктор економіки, асоційований професор, керівник департаменту управління бізнесом Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія)

Голетіані К., кандидат технічних наук, професор, декан факультету логістики Батумського навчального університету навігації (Грузія)

Гонта О.І., доктор економічних наук, професор, директор ННІ економіки Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Дивнич Г.А., голова Громадської організації «Чернігів Європейський» (Україна)

Келемен М., доктор наук, професор, факультет аеронавтики, Кошицький технічний університет (Словаччина)

Кучабський О., доктор наук з державного управління, професор, Гданський університет (Польща)

Новрузов Р.М., доктор філософських наук, професор, проректор з наукової роботи Бакинський слов'янський університет (Азербайджан)

Остапенко Л.А., кандидат юридичних наук, доцент, директор ННІ права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Руденко О.М., доктор наук з державного управління, доцент, директор НДІ публічного адміністрування та менеджменту, професор кафедри менеджменту Чернігівського національного технологічного університету (Україна) **Сандал Ян-У.**, професор, ректор Інституту ім. доктора Яна-Урбана Сандала (Норвегія)

Сизоненко О.В., кандидат економічних наук, доцент, начальник відділу «Науково-дослідна частина» Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Члени редакційної колегії:

Вербицька А.В., к.н.держ.упр., старший науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Гонта С.В., к.е.н., молодший науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Децюк Т.М., к.пед.н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Ревко А.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри соціальної роботи Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Холявко Н.І., к.е.н., доцент, провідний науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Шестаковська Т.Л., к.е.н., провідний науковий співробітник Чернігівського національного технологічного університету (Україна)

Матеріали представлені в авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильність цитування джерел та посилання на них.

© Чернігівський національний технологічний університет, 2018

UDC 378:339.137

Competitiveness of higher education of Ukraine in the conditions of information society [Electronic resource]: the collection of abstracts of the First International Research and Practice Conference (Chernihiv, November 9, 2018) / Chernihiv National University of Technology – Text and graphic data. – Chernihiv, 2018. – 777 p. – URL: https://www.stu.cn.ua.

UDK 378:339.137

The collection includes abstracts of the First International Research and Practice Conference "Competitiveness of higher education of Ukraine in the conditions of information society". The abstracts are divided into scientific directions as: modernization of the system of higher education in the conditions of information economy; internationalization of higher education: trends and challenges; formation of the professional competences of future specialists for the conditions of information society.

The publication is oriented on young scientists, academicians, postgraduates, students and specialists who are interested in higher education modernization.

The Conference is included into the List of scientific conferences on the issues of higher education and science in 2018 (annex to the the letter of the Institute of Education Content Modernization of MES of Ukraine 15.01.2018 № 22.1/10-67).

The Conference is held in the frameworks of scientific projects «Integrated model of competitive higher education in Ukraine by the concept Quadruple Heli» (state registration № 0117U007258) in Chernihiv National University of Technology.

EDITORIAL BOARD

Chairman: Serhiy Shkarlet, Doctor of Economics, Professor, Rector of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Deputy Chairman: Volodymyr Kazymyr, Doctor of Technocal Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Co-Chairmen:

Badri Gechbaia, Doctor of Economics, Associate Professor, Head of Department of Business Administration of Batumi Shota Rustaveli State University (Georgia)

Ketevan Goletiani, Doctor of Technical Science, Professor, Dean of the Faculty of Logistics of Batumi Navigation Teaching University (Georgia)

Miroslav Kelemen, Dr.h.c. prof. Ing., DrSc. MBA, LL.M.

Brigadier General (ret.), Professor at the Faculty of Aeronautics, Technical University of Košice (Slovak Republic)

Alexander Kuchabsky, Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, University of Gdansk (Poland)

Jan-Urban Sandal, Fil. Dr., Professor, Rector of Fil. Dr. Jan-U. Sandal Institute (Norway)

Rafig Novruzov, Doctor of Philosophy, Professor, Vice-Rector in Scientific Work Baku Slavic University (Azerbaijan)

Olena Honta, Doctor of Economics, Professor, Head of the Educational-Scientific Institute of Economics of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Liudmyla Ostapenko, PhD in Legal Sciences, Associate Professor, Head of the Educational-Scientific Institute of Law and Social Technologies of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Olha Rudenko, Doctor of Public Administration, Associate Professor, Director of SRI of Public Administration and Management, Professor of the Department of Management of Chernihiv National University of Technology (Ukraine) **Hanna Dyvnych,** Head of NGO "Chernihiv European" (Ukraine)

Olena Syzonenko, PhD in Economics, Associate Professor, Head of the Department «Scientific-Research Centre» of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Members of editorial board:

Anna Verbytska, PhD in Public Administration, Senior Scientific Worker, Associate Professor of the Department of Social Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Serhii Honta, PhD in Economics, Junior Scientific Worker of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Tetiana Detsiuk, PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Alona Revko, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Social Work of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Nataliia Kholiavko, PhD in Economics, Leading Scientific Worker of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Tetiana Shestakovska, PhD in Economics, Leading Scientific Worker of Chernihiv National University of Technology (Ukraine)

Materials` are presented in author`s edition. Authors are responsible for the veracity of presented material and for appropriate citation and references.

© Chernihiv National University of Technology, 2018

Syrova G.O., Doctor of Sciences (Pharmacy), Professor, Lukianova L.V., PhD (pharmaceutical sciences), Lapshin V.V., PhD (Medical sciences), As. Professor Kharkiv National Medical University (Kharkiv, Ukraine)

FORMATION OF SCIENTIFIC POTENTIAL OF THE KHARKIV NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY IN THE CONTEXT OF THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

An important factor in the formation of the innovative potential of the economy is the activities of scientific organizations, in particular, academic institutions. This is due to the fact that, unlike countries where scientific research is carried out mainly by universities, our state inherited from the former Soviet Union a system based on scientific institutions of the academies of sciences. The question of the formation of the country's innovation development, the place of academies of sciences in the innovation process was regulated by the newly adopted wording of the Law of Ukraine "On Scientific and Scientific and Technical Activity" [1]. The problem of constant growth of the economy on the basis of its transition to an innovative way of development is widely researched by domestic economic science.

Much attention is paid to the research of the technology of innovative processes, the personnel potential of scientific research, the implementation of modern science potential, research infrastructure [2]. A number of articles highlight the topical issues of academic science: the principles of the activities of research institutions [3], the conceptual foundations of the development of the academies of sciences [4], and the financing of scientific research [5]. In the monographs of modern scholars, the state and prospects of the development of innovation potential, the role of academic science for the development of society are estimated [6, 7].

The scientific potential is the aggregate possibility of the national economic system to generate the necessary knowledge, which is embodied in the quantitative and qualitative characteristics of inventions and innovations and is determined by the number and professionalism of scientists employed in various fields of science. The scientific potential of Ukraine is concentrated in three main sectors: academic, branch and university. The largest part of the scientific staff of Ukraine (about 55 % of their total number) was adopted in the sectoral sector. Second place is the university sector (36 %), and the rest (9 %) of the employed are accounted for by the academic sector.

Academic sector includes institutions and organizations of the National Academy of Sciences of Ukraine, as well as branch academies (medical sciences, pedagogical sciences). In Ukraine, there are up to 20 public sector academies (Higher School of Ukraine, Ukrainian Environmental Academy, Economic Academy of Sciences, etc.). The main task of academic science is the development of fundamental research. The main scientific organization is the National Academy of Sciences (National Academy of Sciences). She is the head of all research conducted by the natural sciences and social sciences in higher educational institutions (HEIs) and other research institutions.

The branch (departmental) sector is based on the scientific institutions of a number of ministries that carry out mainly applied research and is the link between science and production. In any field, the main institute, which performs work on the main subject or problem of a particular direction, is coordinated by other institutions in the same field.

The university sector, along with conducting research, coordinates its work with studies of other institutions; prepares specialists (including scientific ones), organizes conferences, meetings. Its structural subdivisions are departments, divisions, laboratories, sectors, experimental bases, hospitals, etc. The university sector carries out a variety of fundamental and applied research. It contains a high proportion of doctors and candidates of science – about 50 % of their total number. Scientific research is conducted in parallel with the training of specialists.

Among HEIs there are universities, polytechnic institutes, specialized (branch) institutes. Universities are training specialists and conducting research in the field of natural sciences and the humanities. Polytechnic institutes (universities) specialize in different fields of technology. Sectoral institutes are preparing specialists for specific sectors of economy and culture. Most HEIs are part of the Ministry of Education. The great advantage of HEIs, when performing scientific work, is the presence of a group of specialists who carry out extensive scientific research on the border of scientific disciplines (inter-departmental, inter-faculty themes).

The main structural and functional subsections of HEIs is the department, which performs academic research work. In addition, research institutions can be organized at HEIs: institutes, problem and industry laboratories, educational-experimental and research institutions, computer centers, etc. Problematic research laboratories are created at higher educational institutions with the aim of solving current problems of science and technology. Sectoral laboratories carry out specific research and development work, the main customers of which are ministries and departments. One of the ways of practical use of the results of scientific works is economic contractual work.

Where geographically placed scientific potential? The most characteristic feature of the placement of scientific potential is its concentration in regional centers and cities (Kyiv – 65% of scientific staff of Ukraine, Kharkiv, Lviv, Odessa). The territorial system of university science includes its regional systems, university centers and separate HEIs. We will follow some of the peculiarities of the formation of higher education in Ukraine. The oldest university in Ukraine is Lviv University, which was founded in 1784. In 1804 Kharkiv University was opened (now V.N.Karazin Kharkiv National University). Later, universities were created in Kyiv (1834), Odessa (1865) and Chernivtsi (1875).

The Kharkiv Medical Institute (now the Kharkiv National Medical University (KhNMU)), which was founded on the basis of Kharkiv University, was and remains a model of qualitative training of highly skilled specialists in the pre-graduation and postgraduate study stages, solution of the actual tasks of medical theory and practice, identification and recognition of the KhNMU scientific community in the territory of our country and beyond. For today, the main task for the KhNMU is to ensure a high level of educational process considering the requirements of the present day, in particular the attraction of innovative teaching technologies, the use of the latest diagnostic and treatment methods, the use of modern medical equipment for the training of future physicians, etc. Chairs and other subdivisions of the KhNMU have agreements on cooperation with many foreign institutions, participate in the implementation of international projects, in particular, many employees are members of foreign scientific and medical organizations, international unions and societies.

The priority for our University is the self-realization of each graduate as an excellent specialist. As a result of the accreditation, Kharkiv Higher Medical School received the highest category that it justifies today. Kharkiv National Medical University is an integral part of the scientific, intellectual and cultural history of the country, one of the oldest medical establishments of Ukraine, a member of the International Association of Universities registered with UNESCO. Being founded in 1804 it has acquired invaluable experience in training doctors and is a leader of medical education in the country. The University today has 5 faculties for training Ukrainian students: I, II, III, IV medical, stomatological and 3 faculties for training foreign students (V, VI, VII faculties) on the basis of which the Education and Research Institute for Foreign Nationals has been established. The training of foreign students at the KhNMU has been carried out since 1951. During this time a large number of foreign specialists were trained for the countries of Eastern Europe, Asia, Africa and Latin America. The most pressing question is the work of the Institute of Postgraduate Education, which works at the KhNMU. Consequently, qualitative training of modern doctors and scientific medical workers is carried out at the KhNMU gradually and comprehensively: internships, magistracy, clinical internship, clinical residency, postgraduate studies, doctorate, and residency studies.

KhNMU today is a modern multi-disciplinary educational institution with a strong scientific, material and technical base. More than 7,000 students, interns, masters, clinical residents,

postgraduates and doctoral students study at the KhNMU, among them more than 4,000 foreign citizens. 6 academic research and production associations have been established and successfully functioning at the University: "Obstetrics and Gynecology", "Medical Genetics", "Medradiology", "Therapy", "Urology", "Surgery". The main scientific directions of the University's activities are: prevention, diagnosis and treatment of cardiovascular diseases; minimally invasive intervention in acute and chronic pathology; improvement of prevention, diagnosis and treatment of viral, bacterial infections based on the study of their pathogenetic mechanisms; development and implementation of effective methods and means of prevention, diagnosis and treatment of major diseases and injuries.

The KhNMU has all the conditions for training and comprehensive student development. A broad field for scholarships is provided by the Student Science Society. The most active and talented members of the university receive recommendations for scientific work before the end of the university. Graduates of KhNMU work in all parts of the world; they return health, and often even life, to people, therewith creating a good reputation for their alma mater.

The effectiveness of the scientific activity of universities must be considered on the basis of the main task of the higher school, namely, the improvement of the training of highly skilled specialists. A specific indicator of the efficiency of HEIs activity of higher educational institutions is «the indicator of educational and pedagogical effect», which assesses the degree of implementation of the results of scientific activity in the educational process.

References

- 1. Law of Ukraine "On Scientific and Scientific-Technical Activity" (2016). Record of Verhovna Rada. № 3, p. 25.
- 2. Perebyinis V.I. (2015) Development of Research Infrastructure of Higher Education Institutions: Problems and Perspectives / V.I. Perebyinis, Yu.V. Perebinisis // Problems of Research Infrastructure Formation and Development: European Vector New Challenges and Opportunities: Abstracts of the 3rd International Scientific and Practical Conference. Lviv: Publishing House of Lviv Polytechnic. P. 658-659.
- 3. Manjula A.A. (2015) Principles of Research Activities in Ukraine / A.A.Manjula // Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Sir: Jurisprudence. № 15. T. 1. P. 81-84.
- 4. Novikov M.V. (2014) On the concept of development of the National Academy of Sciences of Ukraine for 2014-2023 / M.V.Novikov // Science of Ukraine in the world of information space. No. 9. p. 33-38.
- 5. Kovalchuk T.T. Financing of sectoral innovations and food of Ukraine. Among other budget policies in the context of modern economic reforms [Electronic resource] / T.T.Kovalchuk // Ukraine is financial. Information Analytical Portal of the Ukrainian Financial Development Agency. Mode of access: http://ufin.com.ua/analit_mat/gkr/146.htm.
  - 6. Science and Innovation in Ukraine: Digest of articles (2015) State Statistics Service of Ukraine. K. 255 pp.
- 7. Matveykin V.G. (2007) Innovation potential: the present state and prospects of development: [monograph] / V.G.Matveykin, S.I.Dvoretsky, L.V.Minko et al. M.: Machine-building-1. 284 pp.

Сіташ Т.Д., к.е.н., завідувач навчально-методичної лабораторії Вінницький технічний коледж (м. Вінниця, Україна)

ІМПЕРАТИВИ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ

В умовах модернізаційних перетворень та активізації процесів глобалізації науки та освіти особливого значення набуває проблема реалізації національних науково-технічних й інноваційних пріоритетів, підвищення якості підготовки фахівців з вищою освітою. Система вищої економічної освіти є важливим фактором економічної соціалізації людей, засобом розвитку та підвищення якості людського капіталу. Вона формує економічну культуру, піднімає буденні уявлення про економічне життя на науковий рівень, розвиває практичні уміння та навички, дозволяє приймати обґрунтовані рішення. Наявність вищої економічної освіти серед широких верств населення, особливо серед молоді, як ознаки високої кваліфікації робочої сили є необхідною передумовою розвитку економічно освіченої особистості. Кожна країна має формувати політику стимулювання набуття високої професійно-освітньої підготовки, яка потребує вагомих бюджетних витрат. Нині актуалізації